

Együtt egy dohányzásmentes világért

Dobogós helyen állunk - egyre többen válnak a cigaretta rabjává

Húsz évvel tovább élhetnének a 40-50 éves dohányosok, ha nem hódolnának káros szenvedélyüknek. Ha nem teszünk ellene, akkor a korunk pestisének tartott szenvedélybetegség okozta mérhetetlen pusztítás a XXI. században tovább fogja szedni áldozatait.

Ne gyújts rá! dohányzásellenes világnap alkalmából az oly sokakat érintő káros szenvedély veszélyeire, a visszaszorítás szükségességére hívja fel a lakosságot, az orvosok és a törvényhozók figyelmét a Magyar Kardiológusok Társasága /MKT/, a Magyar Nemzeti Szívalapítvány /MNSZA/ valamint a Magyar Tüdőgyógyász Társaság. A társadalmi és civil szervezetek évek óta követelik egy európai szintű füstmentes törvény bevezetését, amely a leggyorsabban és a legolcsóbban képes csökkenteni a szív eredetű halálozást. A változtatáshoz nem halogatható tovább a jogalkotók felelősségteljes döntése.

A felmérések szerint a Föld 15 évesnél idősebb lakóinak egyharmada, vagyis közel 1,3 milliárd ember fújja nap, mint nap a füstöt. Maga a dohányzás a tüdőrák okozta halálozás 90-95%-ért, az összes rákhalálozás 30-35%-ért, az idült gyulladásos légúti betegségek 80-85%-ért, míg a szív és érrendszeri betegségek 25-30%-ért felelős.

A cigarettázás okozta tragédiák elsősorban a középkorú 40-50 éves embereket, fenyegetik, akik átlag 20 évvel élhetnének tovább, ha nem hódolnának szenvedélyüknek. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) becslései szerint a világon jelenleg évente, több, mint 3 millió ember halála vezethető vissza a káros szenvedély ártalmaira. Ha nem hoznak komoly intézkedéseket, a következő évezred '20-as, '30-as éveire ez a szám 10 millióra emelkedhet, ami azt jelenti, hogy a dohányzás okozta következményeitől Földön 3 másodpercenként meghalhat valaki.

Hazánk a dohányzást tekintve a világranglista dobogós helyére került. A személyenkénti cigarettafogyasztás duplája a világtátlagnak, vagyis fejenként több mint háromezer szál. Ezeket, ha egymás mellé helyezzük, mintegy 250 métert tesz ki, ami annyit jelent, hogy a magyarok közel 2 millió kilométernyi "rudat" – az egyenlítő hosszának negyvennyolcszorosát – füstölik el évente.

A dohányzás szinte minden területen hatalmas kiesésekkel jár. Nemcsak a szenvedélybetegnek és családjának, hanem magának a társadalomnak, sőt az állami költségvetésnek is jelentős károkat okoz.

Magyarország a WHO Dohányzásellenőrzési keretegyezményének öt évvel ezelőtti aláírásával kötelezettséget vállalt, hogy jogszabályban korlátozza a dohányzást a zárt munkahelyeken, tömegközlekedési eszközökön, a zárt közterületeken. A Magyar Nemzeti Szívalapítvány becslése szerint az azóta eltelt időszakban 122 ezer honfitársunk halálát okozta a dohányzás, mintegy 570 milliárd forint gazdasági kárt okozva. Az Európai Unió már évek óta sürgeti, hogy valamennyi tagállamban rendelkezzen el teljes körű dohányzási tilalmat a közterületeken, ám máig sem nem tudni, Magyarországon mikor lép életbe a jelenleginél szigorúbb szabályozás.

Jelenleg tizenkét uniós tagállamban vannak érvényben átfogó dohányzásellenes törvények.

E rendelkezések az Egyesült Királyságban és Írországban a legszigorúbbak, ahol teljes mértékben tilos zárt nyilvános helyeken, a tömegközlekedési eszközökön és a munkahelyen dohányozni. Bulgária 2010-re kívánja megvalósítani e célokat. Egy nemrégiben elvégzett Eurobarométer-felmérés azt jelzi, hogy növekvőben van a dohányzásellenes intézkedések népszerűsége: az európaiak 84%-a foglalt állást a füstmentes irodák és zárt légtérű munkahelyek mellett; 77%-uk támogatja a füstmentes éttermek tervét, és 61%-uk van a füstmentes bárók és kocszmák mellett.

Minden tagállamban létezik valamiféle rendelkezés a másodlagos füstnek való kitettség és egészségügyi ártalmainak korlátozására. E rendelkezések alkalmazási köre és jellege változó. Eddig tizenkét uniós tagállam biztosít átfogó védelmet a dohányfüstnek való kitettséggel szemben. Írország és az Egyesült Királyság a teljes dohányzási tilalmat vezetett be a zárt légtérű nyilvános helyekre, a munkahelyekre – a bárókat és éttermeket is beleértve.

A szigorú füstmentes törvényeket bevezető országokban 1-2 év alatt jelentősen csökkent a szívroham miatti kórházi kezelések száma:

- Franciaországban egy év alatt 15%-kal
- Olaszországban 11,2%-kal
- Skóciában 17%-kal
- Nyolc nagy vizsgálat utólagos elemzése szerint a nemdohányzók védelméről szóló törvény bevezetése azonnal 19%-kal csökkentette a heveny szívrohamok számát.

Magyarországon az egyértelmű tények ellenére még mindig késik az életmentő törvény bevezetése, az Országgyűlés elé terjesztendő törvény tervezete továbbra is megengedné a dohányzást a szórakozóhelyek jelentős részén, így a bárókban, diszkókban és kocszmákban, ha ott meleg ételeket nem szolgálnak fel.

A kérdés önmagától adódik, mikor jut el hazánk arra a pontra, hogy átérezze a füstmentes törvény bevezetésének fontosságát és mikor érzi át azt, hogy nemcsak a felnőttek, hanem a fiatalok egészsége is veszélyben forog.

A nemzetközi "Ne gyújts rá!"- mozgalom világnapja 1974-ben az Amerikai Egyesült Államokból indult útjára, azzal a céllal, hogy legyen az évben egy olyan nap, amikor a cigarettázók nem gyújtanak rá, és a társadalom figyelmét felhívják e szenvedély veszélyeire.

A "No Smoking Day" időpontja a Nemzetközi Rákellenes Unió (UICC) ajánlására november harmadik csütörtöke lett, az idén ez 19-re esik.

Háttérinformáció

November harmadik csütörtöke – Füstmentes világnap

A tradícióvá növekedett nap alapötletét 1971-re datáljuk, amikor Massachusetts állam kormányzója, Arthur P. Mullaney arra kérte a polgárokat, hogy egy napig ne dohányozzanak, és a pénzből, amit aznap dohányárura költöttek volna, egy helyi középiskolát támogassanak. Az ötlet megfogant, és 1976. november 18-án már az Amerikai Rákellenes Társaság (ACS) tűzte zászlajára a célt. Sikerült is egymillió embert rábírniuk, hogy egyetlen napra bírják ki dohányzás nélkül. 1977-ben már minden állam csatlakozott a mozgalomhoz, ami ekkor kapta az egységes „Smokeout Day” elnevezést. Az Egészségügyi Világszervezet kezdeményezésére november harmadik csütörtökét aztán nemzetközi szinten is FÜSTMENTES NAP- pá nyilvánították.

A Magyar Nemzeti Szívalapítvány becslése a dohányzás okozta veszteségekről: (http://www.mnsza.hu/szivbeteg/kockazat/dohany_ne_gyujts_ra.php).